

Valsts ieņēmumu
dienests

STATISTIKA

PADZIĻINĀTĀS SADARBĪBAS
PROGRAMMA

2021

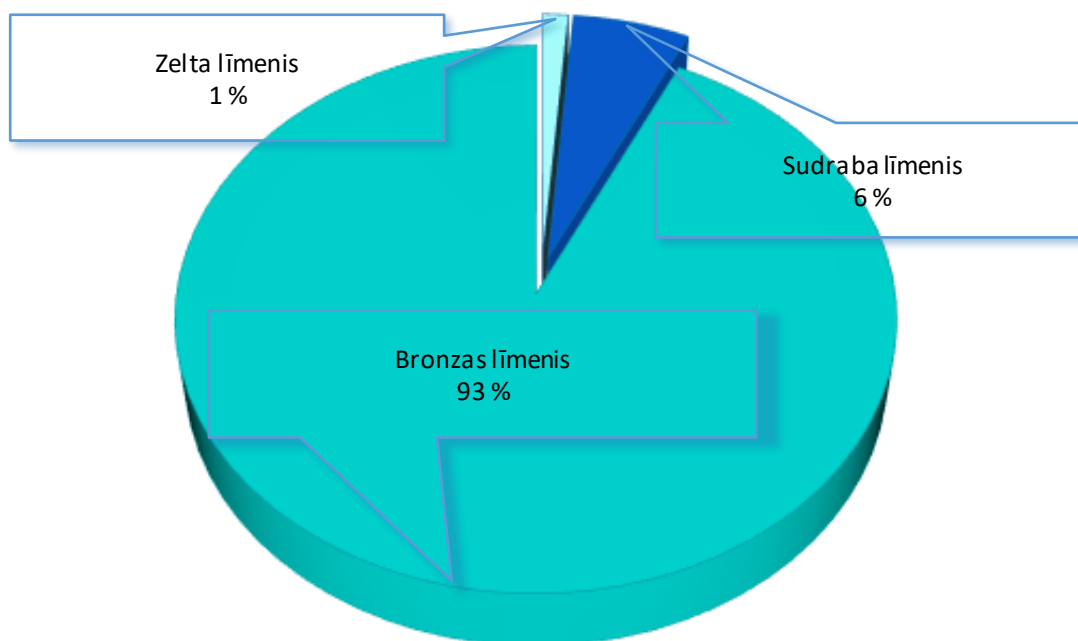
Vispārīgā informācija

Padziļinātās sadarbības programma (turpmāk – programma) ir Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) īstenota sadarbības forma, lai veicinātu ciešāku un efektīvāku saikni starp nodokļu maksātājiem un valsts pārvaldi.

VID katru gadu veic nodokļu maksātāju atlasīšanu pēc pamatkritērijiem, kas noteikti likuma "Par nodokļiem un nodevām" 7.1. pantā un Ministru kabineta 2018. gada 27. novembra noteikumos Nr. 748 "Padziļinātās sadarbības programmas darbības noteikumi" (turpmāk – MK noteikumi Nr. 748).

Programmas dalībnieku atlasīšanas process paredz, ka reizi gadā – no 1. septembra līdz 30. novembrim –, ņemot vērā VID nodokļu informācijas sistēmu datus, tiek automātiski atlasīti tie programmas dalībnieki, kuri atbilst programmas kritērijiem.

1. attēls. Programmas dalībnieku sadalījums 2021. gadā

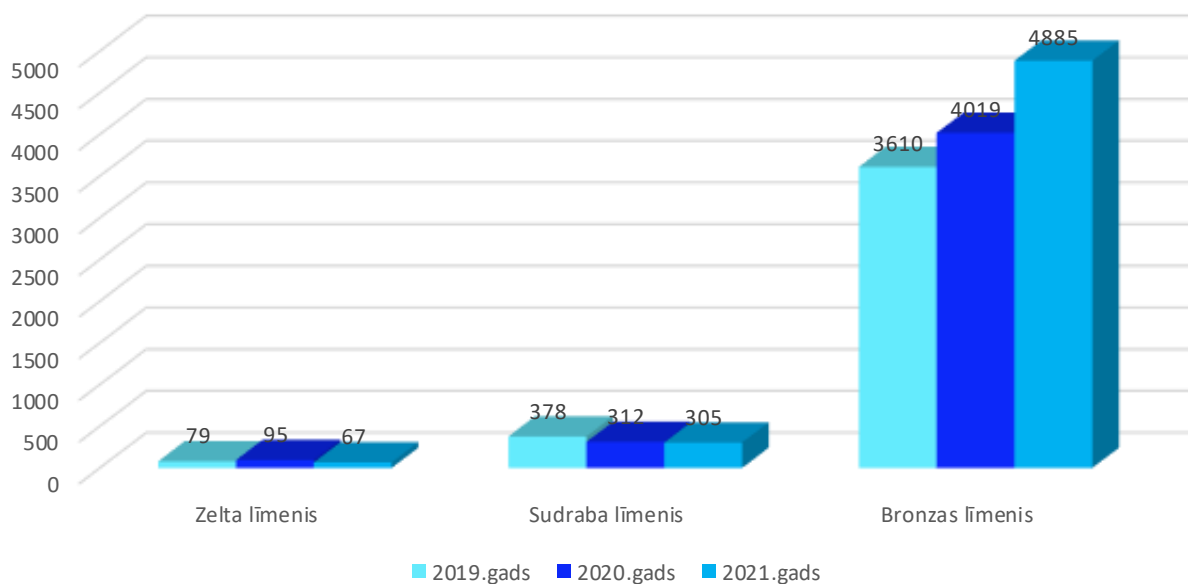

Programmas dalībnieki tiek iedalīti trīs līmeņos. Vislielākais dalībnieku skaits ir bronzas līmenī – 2021. gadā 93 % no visiem programmas dalībniekiem, sudraba līmenī – 6 %, bet zelta līmenī – 1 %.

PADZIĻINĀTĀS SADARBĪBAS PROGRAMMA

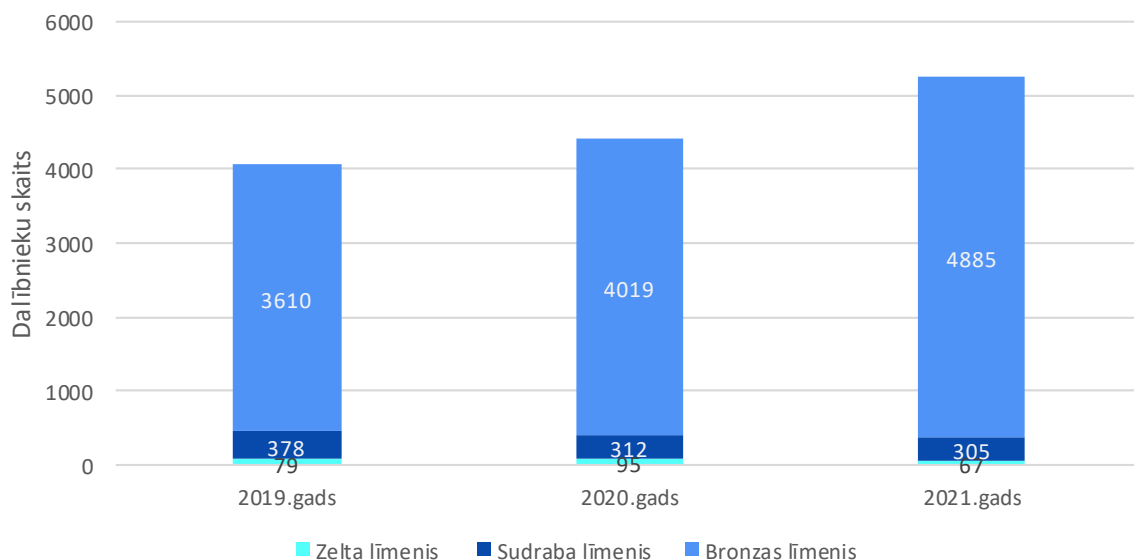
2021. gadā programmā iekļauti 5257 nodokļu maksātāji (dati 20.01.2021.), kas pēc to darbības apjoma iedalīti zelta (67 dalībnieki), sudraba (305 dalībnieki), bronzas (4885 dalībnieki) līmenī.

2. attēls. Programmas dalībnieku skaita sadalījums līmeņos

Analizējot iepriekšējos periodus (sk. 2. attēlu), secināms, ka 2021. gadā programmas dalībnieku skaits salīdzinājumā ar 2020. gadu ir pieaudzis par 813 nodokļu maksātājiem (pieaugums 19 %), bet 2021. gadā salīdzinājumā ar 2019. gadu programmas dalībnieku skaits pieauga par 1190 nodokļu maksātājiem (pieaugums 29 %). Vislielākais dalībnieku skaita pieaugums visos trīs gados ir bronzas līmenī.

3. attēls. Programmas dalībnieku skaits

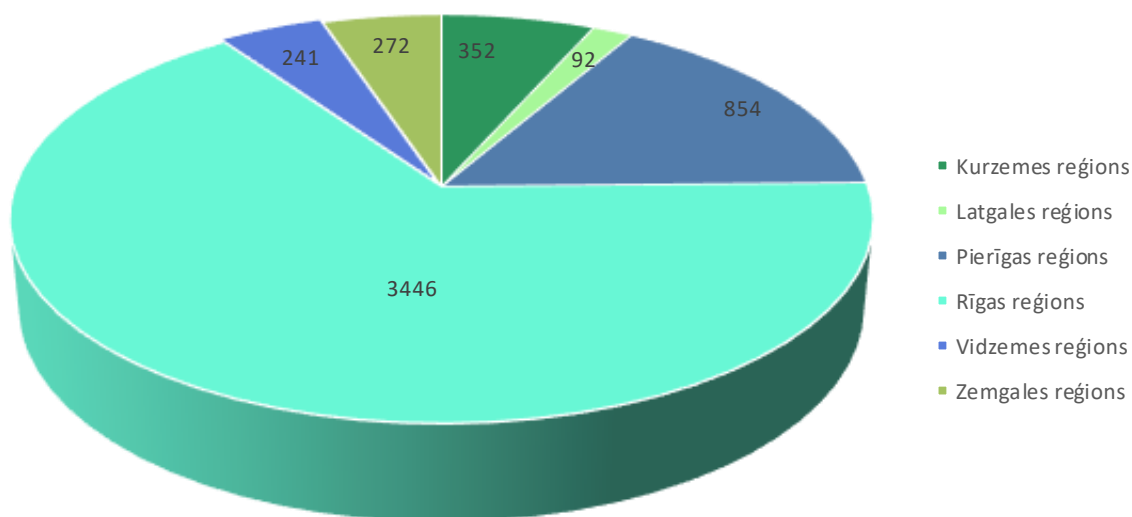

Kopš programmas dalībnieku atlase notiek saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 748, dalībnieku kopējam skaitam ir tendence pieaugt, bet attiecība starp līmeņiem ir līdzīga, kā redzams 3. attēlā, un skaitliski visvairāk dalībnieku ir bronzas līmenī.

Reģionālā piederība

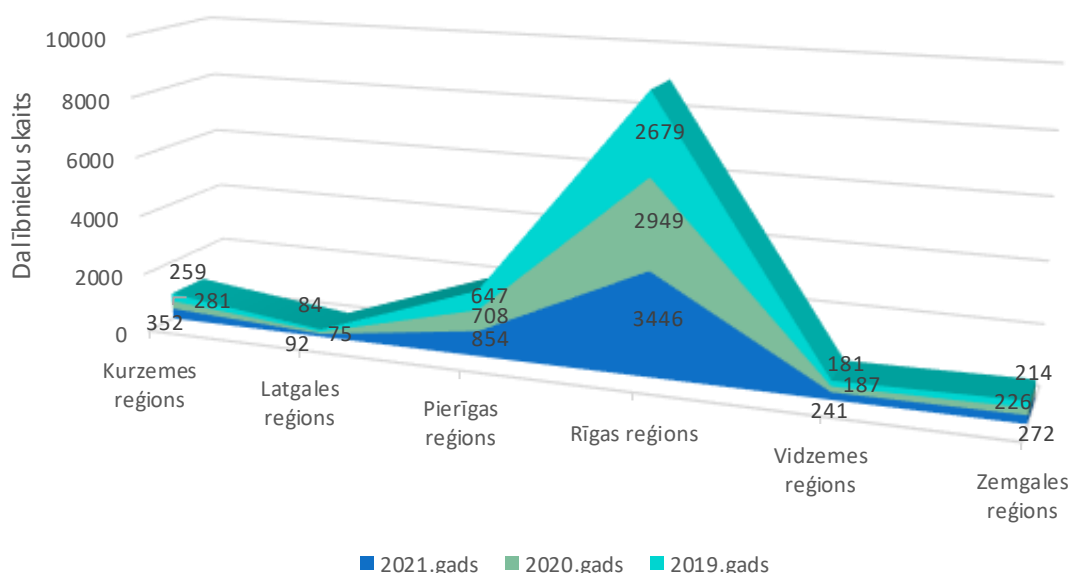
Izvērtējot programmas dalībnieku reģionālo piederību, secināms, ka vislielākais dalībnieku īpatsvars ir Rīgas reģionā – 66 % no visiem programmā iekļautajiem uzņēmumiem jeb 3446 programmas dalībnieki, savukārt vismazākais dalībnieku skaits ir Latgales reģionā – 2 % no visiem programmā iekļautajiem uzņēmumiem jeb 92 uzņēmumi (sk. 4. attēlu).

4. attēls. Visu programmā iekļauto dalībnieku īpatsvars

Trīs gadu periodā programmas dalībnieku sadalījums reģionos ir līdzīgs, bet ar pieaugošu tendenci (sk. 5. attēlu).

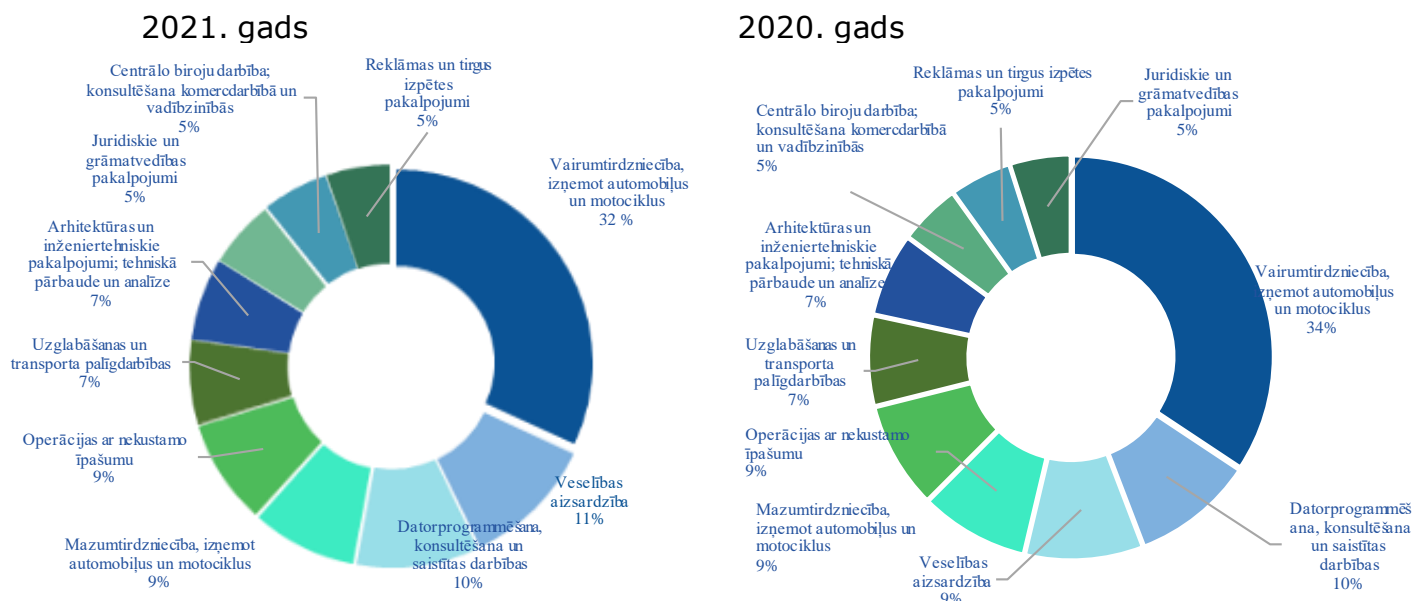
5. attēls. Programmas dalībnieku reģionālais sadalījums

Nozaru sadalījums

Izvērtējot programmas dalībniekus pēc pamatdarbības veida saskaņā ar saimniecisko darbību statistisko klasifikāciju Eiropas Savienībā (*NACE 2. red.*), tika noteikti programmas dalībnieku 10 lielākie pamatdarbības veidi. Līderpozīciju abos gados ieņem tautsaimniecības sektors – vairumtirdzniecība, izņemot automobiļus un motociklus (sk. 6. attēlu).

6. attēls. Programmā iekļauto dalībnieku sadalījums pēc *NACE 2. red.* kodiem

Attiecībā uz *NACE 2. red.* divu zīmju kodu (sk. 1. tabulu) visos programmas līmeņos lielākajam dalībnieku skaitam (16 % zelta līmenī, 25 % sudraba līmenī un 16 % bronzas līmenī) pamatdarbība ir vairumtirdzniecība (*NACE 2. red.* kods 46).

1. tabula

Programmas līmeņos iekļauto dalībnieku *NACE 2. red.* sadalījums

Programmas līmenis	<i>NACE 2. red.</i> apkopojošais kods	<i>NACE 2. red.</i> apkopojošā koda nosaukums	Programmas dalībnieku skaits
Zelts	46	Vairumtirdzniecība, izņemot automobiļus un motociklus	11
	62	Datorprogrammēšana, konsultēšana un saistītas darbības	5
	35	Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	5
	64	Finanšu pakalpojumu darbības, izņemot apdrošināšanu un pensiju uzkrāšanu	5
	69	Juridiskie un grāmatvedības pakalpojumi	4
	47	Mazumtirdzniecība, izņemot automobiļus un motociklus	4
		Pārējie	

PADZIĻINĀTĀS SADARBĪBAS PROGRAMMA

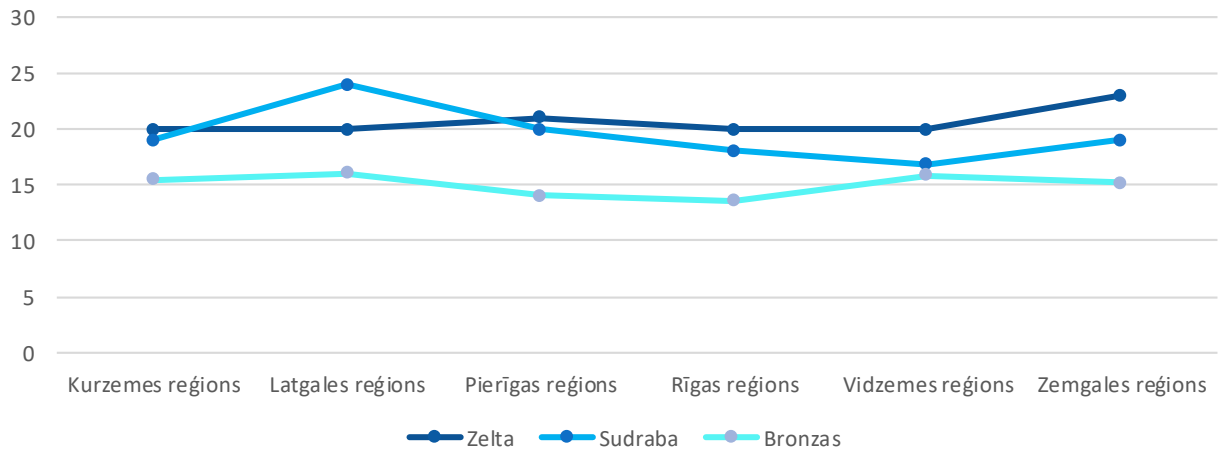
Sudrabs	46	Vairumtirdzniecība, izņemot automobiļus un motociklus	78
	45	Automobiļu un motociklu vairumtirdzniecība, mazumtirdzniecība un remonts	21
	86	Veselības aizsardzība	13
	42	Inženierbūvniecība	12
	62	Datorprogrammēšana, konsultēšana un saistītas darbības	11
	47	Mazumtirdzniecība, izņemot automobiļus un motociklus	10
	35	Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	10
	10	Pārtikas produktu ražošana	9
	52	Uzglabāšanas un transporta palīgdarbības	9
	65	Apdrošināšana, pārāpdrošināšana un pensiju uzkrāšana, izņemot obligāto sociālo apdrošināšanu	9
		Pārējie	123
Bronza	46	Vairumtirdzniecība, izņemot automobiļus un motociklus	823
	86	Veselības aizsardzība	299
	62	Datorprogrammēšana, konsultēšana un saistītas darbības	271
	68	Operācijas ar nekustamo īpašumu	241
	47	Mazumtirdzniecība, izņemot automobiļus un motociklus	235
	52	Uzglabāšanas un transporta palīgdarbības	186
	71	Arhitektūras un inženiertehniskie pakalpojumi; tehniskā pārbaude un analīze	184
	69	Juridiskie un grāmatvedības pakalpojumi	153
	70	Centrālo biroju darbība; konsultēšana komercdarbībā un vadībizinībās	152
	43	Specializētie būvdarbi	126
		Pārējie	2193

Analizējot dažādu līmeņu programmas dalībniekus pēc *NACE 2.* red četru zīmju koda, secināms, ka starp zelta līmenī esošajiem dalībniekiem līderpozīcijas ieņem šādi tautsaimniecības sektori: datorprogrammēšana (*NACE 2.* red. kods 6201) – 6 % no visiem zelta līmeņa dalībniekiem – un uzskaites, grāmatvedības, audita un revīzijas pakalpojumi, konsultēšana nodokļu jautājumos (*NACE 2.* red. kods 6920) – arī 6 %. Savukārt sudraba līmenī 4,6 % dalībnieku ir iesaistīti farmaceitisko izstrādājumu vairumtirdzniecībā (*NACE 2.* red. kods 4646) un 3,6 % – automobiļu un citu vieglo transportlīdzekļu pārdošanā (*NACE 2.* red. kods 4511), bet bronzas līmenī – 3,6 % datorprogrammēšanā (*NACE 2.* red. kods 6201) un 3,5 % – sava vai nomāta nekustamā īpašuma izīrēšanā un pārvaldīšanā (*NACE 2.* red. kods 6820).

Uzņēmuma vecums

Programmas dalībnieku reģistrācijas dati liecina, ka programmā iekļauti pieredzējuši uzņēmumi, kas sava nozarē darbojas vidēji 18 gadus (sk. 7. attēlu).

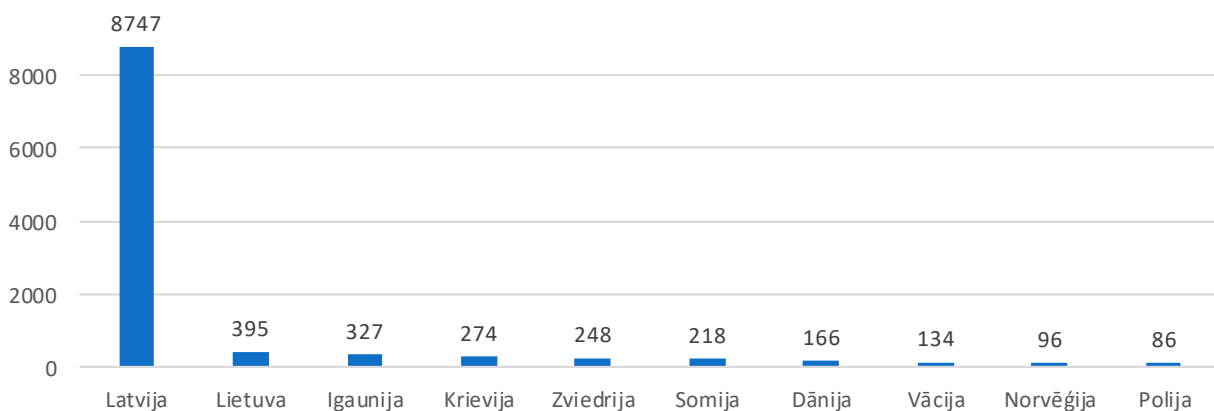
7. attēls. Programmā iekļauto uzņēmumu vidējais vecums

Valstiskā piederība

Analizējot programmā iekļauto uzņēmumu visu amatpersonu valstisko piederību, secināms, ka lielākais skaits (8747 amatpersonas jeb 76 %) amatpersonu ir Latvijas valstspiederīgie, skaitliski mazāk ir Lietuvas (395 amatpersonas jeb 3,5 %) un Igaunijas (327 amatpersonas jeb 2,9 %) valstspiederīgo (sk. 8. attēlu).

8. attēls. Programmā iekļauto uzņēmumu amatpersonu valstiskā piederība

Situācija ir līdzīga saistībā ar programmā iekļauto uzņēmumu amatpersonu valstisko piederību piešķirto līmeņu šķērsgrizumā, bet atšķirīga attiecībā uz 10 valstīm, kurās ir skaitliski lielākais dalībnieku skaits (sk. 2. tabulu).

2. tabula

PADZIĻINĀTĀS SADARBĪBAS PROGRAMMA

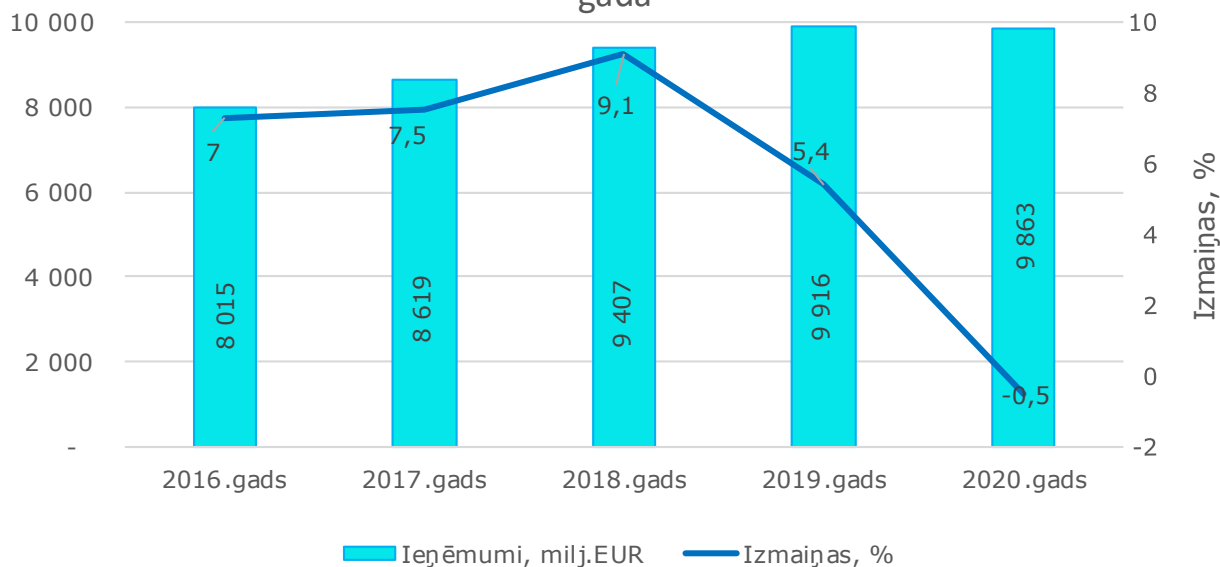
Programmā iekļauto uzņēmumu amatpersonu valstiskā piederība

Zelta līmenis		Sudraba līmenis		Bronzas līmenis	
Valsts	Amatpers. skaits	Valsts	Amatpers. skaits	Valsts	Amatpers. skaits
Latvija	288	Latvija	744	Latvija	7707
Zviedrija	16	Lietuva	63	Lietuva	325
Somija	10	Krievija	51	Igaunija	274
Igaunija	9	Zviedrija	48	Krievija	222
Turcija	8	Igaunija	44	Zviedrija	184
Lietuva	7	Somija	42	Somija	166
Dānija	6	Dānija	26	Dānija	134
Ukraina	5	Polija	21	Vācija	116
Amerikas Savienotās Valstis	4	Norvēģija	17	Norvēģija	75
Lielbritānija	4	Amerikas Savienotās Valstis	16	Lielbritānija	66
Nīderlande	4	Vācija	15	Polija	64
Norvēģija	4	Lielbritānija	12	Amerikas Savienotās Valstis	56

Nodokļu ieņēmumi

VID administrētie kopbudžeta ieņēmumi 2020. gadā bija 9,86 miljrd. EUR, kas ir par 0,53 miljrd. EUR jeb 0,5 % mazāk nekā 2019. gadā, un tas ir straujākais samazinājums pēdējo gadu laikā (sk. 9. attēlu).

9. attēls. VID administrētie kopbudžeta ieņēmumi 2016.–2020. gadā

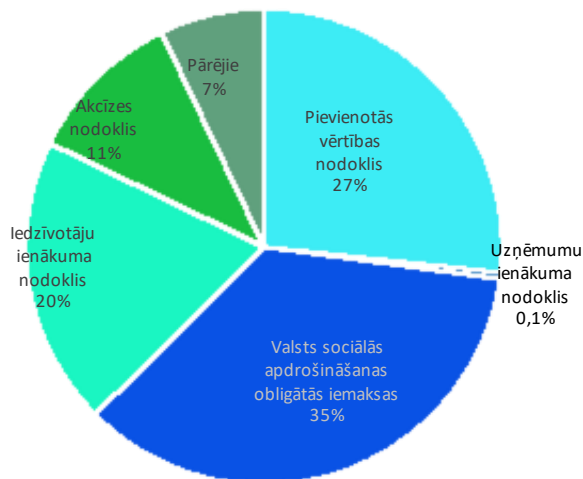

PADZIĻINĀTĀS SADARBĪBAS PROGRAMMA

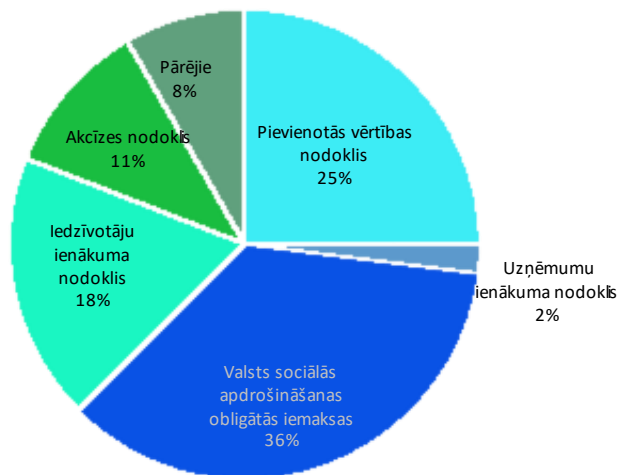
VID administrēto kopbudžeta ieņēmumu struktūra 2020. gadā salīdzinājumā ar 2019. gadu nav būtiski mainījiesies (sk. 10. attēlu). Tāpat kā iepriekšējā gadā, lielākais ieņēmumu īpatsvars ir darbaspēka nodokļiem.

10. attēls. VID administrēto kopbudžeta ieņēmumu struktūra

2019. gadā

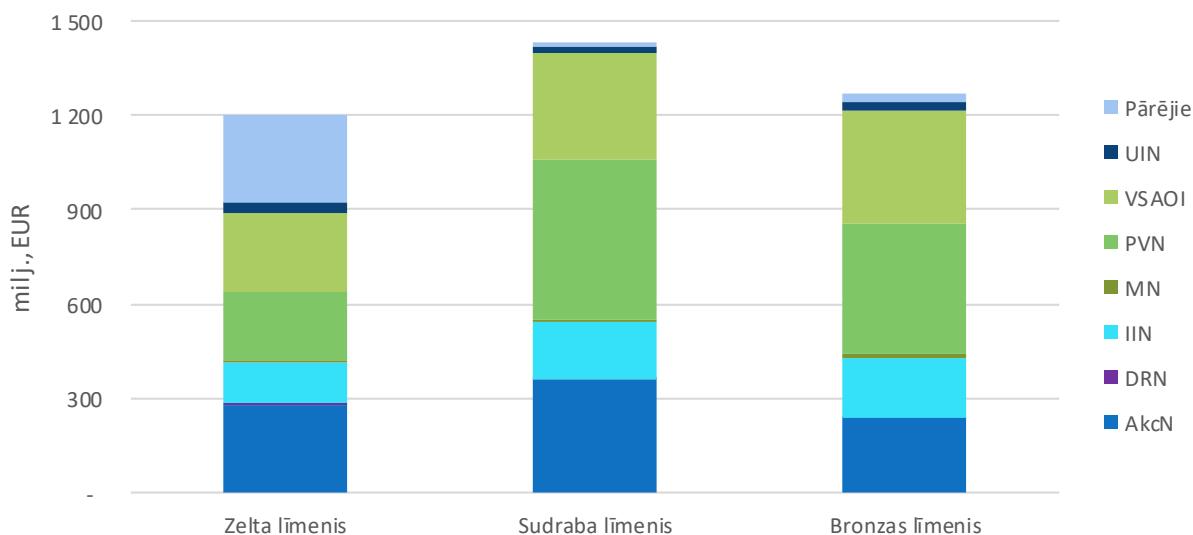

2020. gadā

2020. gadā programmas zelta līmenī iekļauto dalībnieku veikto nodokļu ieņēmumu kopsumma bija 1201 milj. EUR, sudraba līmenī – 1434 milj. EUR un bronzas līmenī – 1269 milj. EUR (sk. 11. attēlu). Vislielākie nodokļu ieņēmumi jeb 36,7 % no kopējiem nodokļu ieņēmumiem bija programmas sudraba līmeņa dalībniekiem.

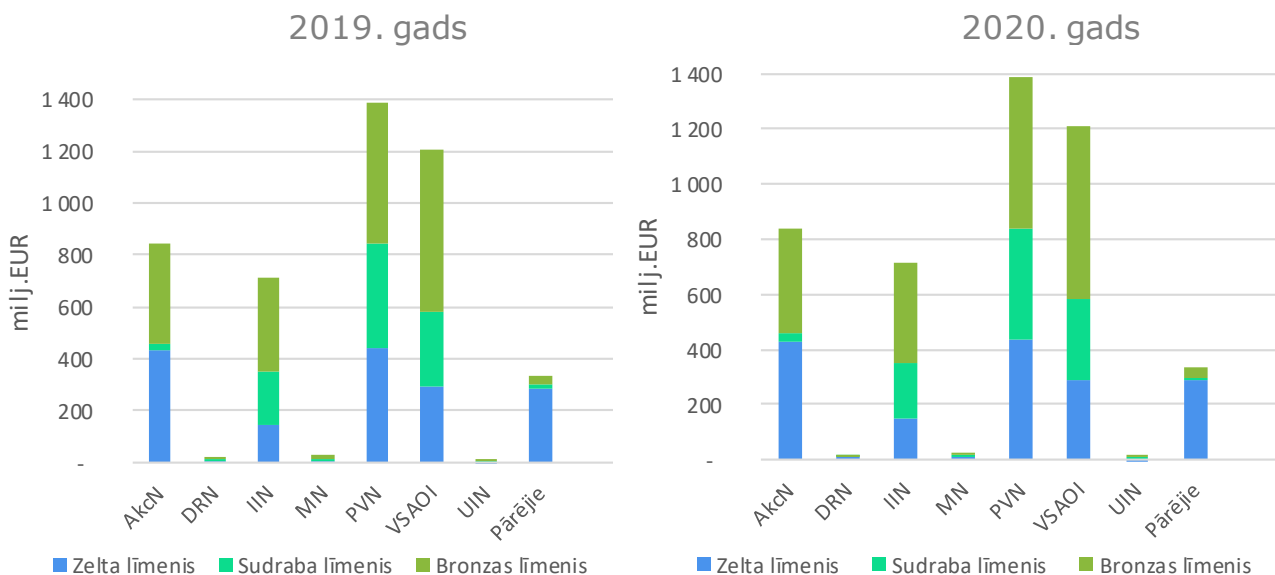
11. attēls. Programmas dalībnieku nodokļu ieņēmumi 2020. gadā

Salīdzinot 2019. gada un 2020. gada programmas dalībnieku ieņēmumu kopsummas pa nodokļu veidiem (sk. 12. attēlu), secināms, ka abos gados vislielākie ieņēmumi bija pievienotās vērtības nodoklī (2020. gadā – 1144,51 milj. EUR,

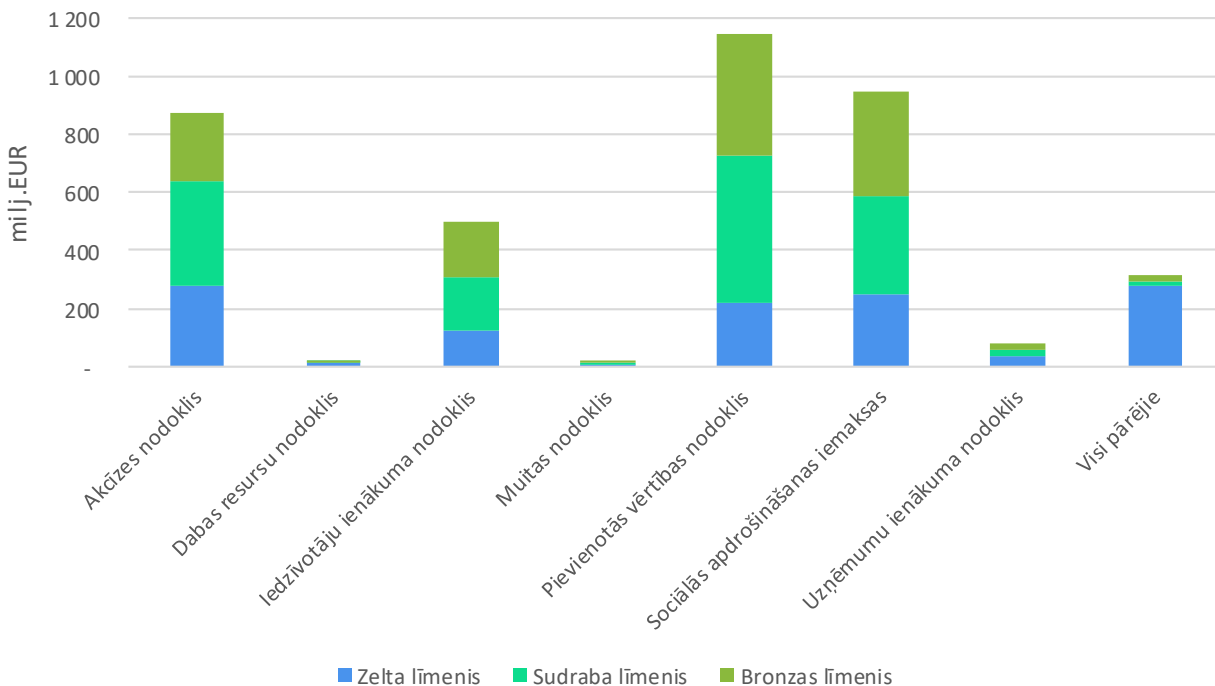
2019. gadā – 1388,35 milj. EUR), savukārt, izvērtējot atsevišķi katra līmeņa pienesumu nodokļu ieņēmumos, jākonstatē, ka 2020. gadā zelta līmenī esošo dalībnieku lielākie nodokļa ieņēmumi bija akcīzes nodokļi, bet sudraba un bronzas līmenī – pievienotās vērtības nodokļi.

12. attēls. Nodokļu ieņēmumu apjoma salīdzinājums 2019. un 2020. gadā

Izvērtējot nodokļu ieņēmumu struktūru, secināms, ka 2020. gadā programmā iekļauto visu līmeņu dalībnieku lielākās ieņēmumu kopsummas (sk. 13. attēlu) bija pievienotās vērtības nodokli – 1145 milj. EUR (29,3 % no visu programmas dalībnieku kopējām nodokļu ieņēmumiem) – un valsts sociālās apdrošināšanas iemaksās – 950 milj. EUR (24,3 %) apmērā.

13. attēls. Programmas dalībnieku nodokļu ieņēmumi 2020. gadā

PADZIĻINĀTĀS SADARBĪBAS PROGRAMMA

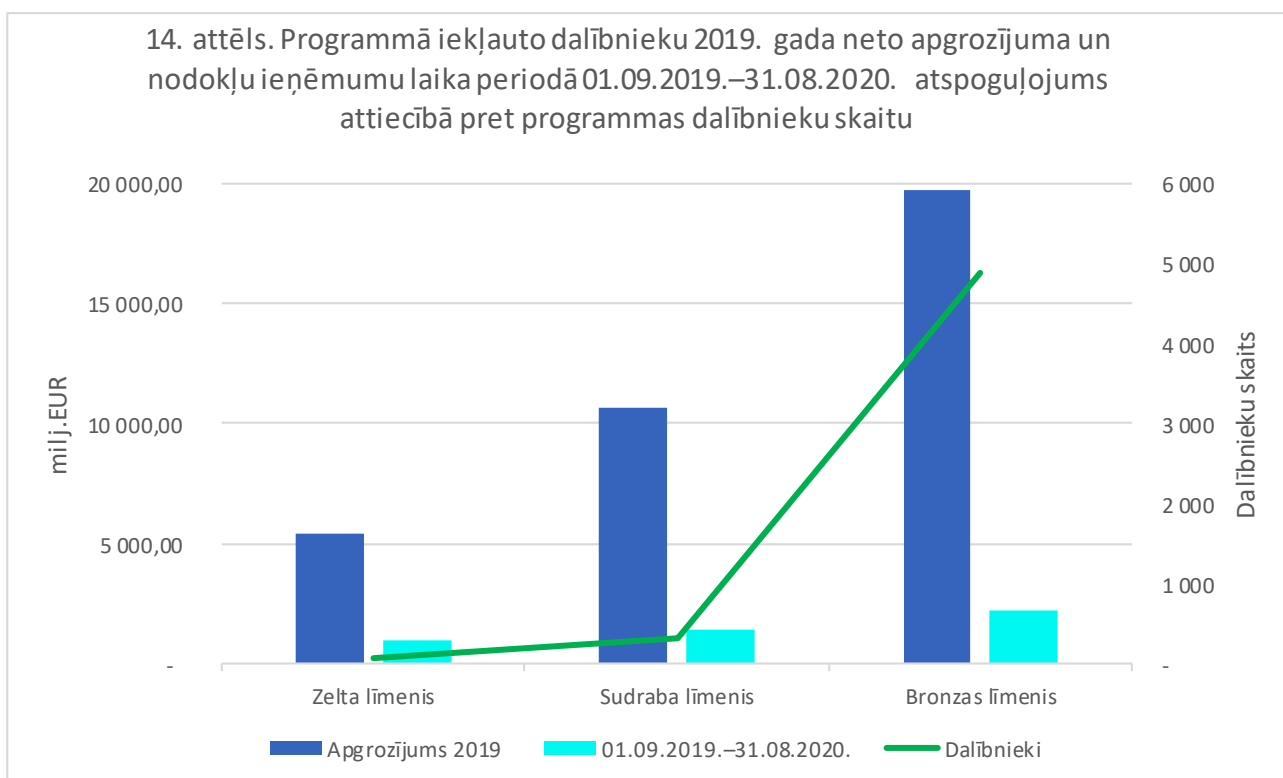
2020. gadā programmas zelta līmeņa dalībnieku lielākie nodokļa ieņēmumi bija akcīzes nodoklī (23 % no visiem zelta līmeņa dalībnieku nodokļu ieņēmumiem). Sudraba līmeņa dalībnieku lielākie nodokļu ieņēmumi bija pievienotās vērtības nodoklī (35 %). Arī bronzas līmeņa dalībnieku lielākie nodokļu ieņēmumi bija pievienotās vērtības nodoklī (33 %) (sk. 14. attēlu).

* Izvērtējot statistiku, netika ņemti vērā šādi nodokļi: vieglo automobiļu un motociklu nodoklis, transportlīdzekļa ekspluatācijas nodoklis, uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis.

Programmas kritēriji iekļaušanai attiecīgajā līmenī noteic, ka nodokļu ieņēmumu summai gadā jāpārsniedz šādas robežvērtības: zelta līmenī – 700 000 EUR, sudraba – 500 000 EUR un bronzas – 10 000 EUR, savukārt zelta un sudraba līmenī neto apgrozījumam jābūt lielākam par 4 milj. EUR, bet dalībnieku iekļaušanai bronzas līmenī neto apgrozījuma lielums netiek vērtēts.

Saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 748 VID administrēto nodokļu ieņēmumu kopsumma (nodokļu maksātāju veiktās iemaksas, no kurām atņemtas nodokļu administrācijas atmaksātās pārmaksas) tiek vērtēta par pēdējo trīs gadu periodu. Statistikas atspoguļošanai tika apskatīts laika periods no 2019. gada 1. septembra līdz 2020. gada 31. augustam, respektīvi, pēdējais atlases gads.

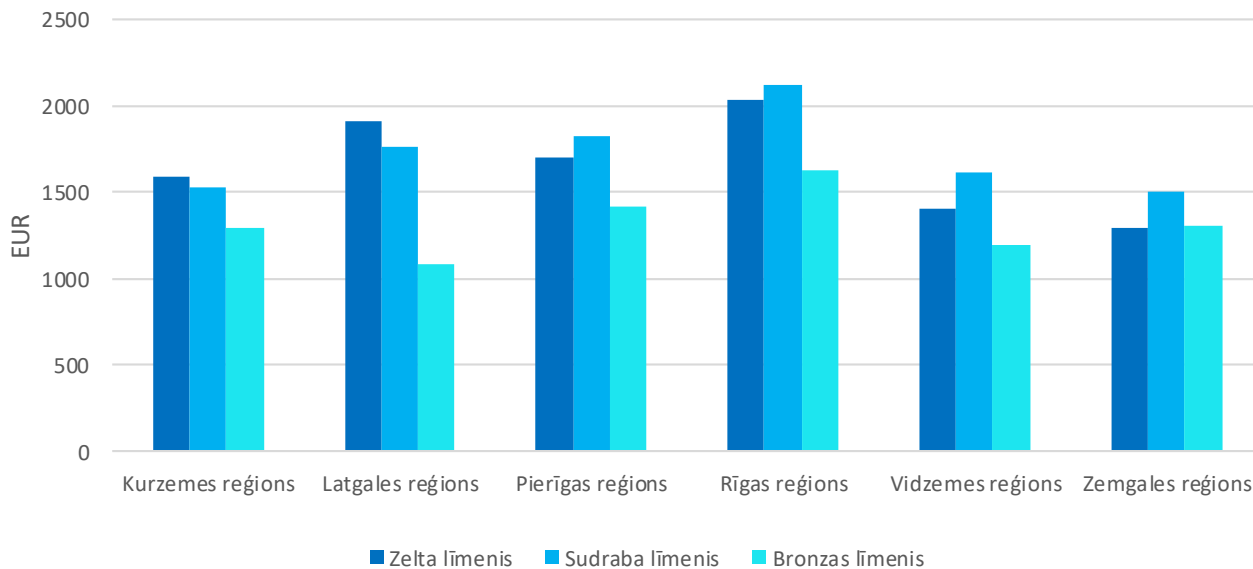
2021. gadā starp programmā iekļautajiem dalībniekiem līderpozīciju ieņem bronzas līmeņa uzņēmumi (sk. 14. attēlu).

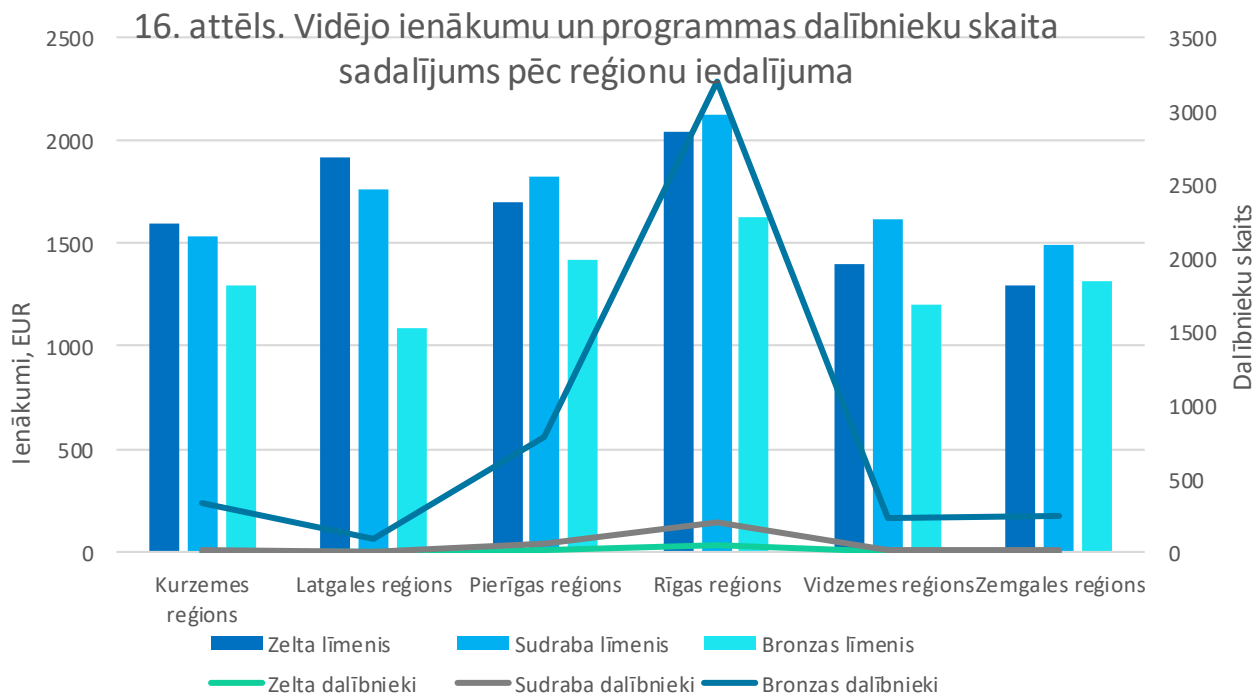
Darba ienākumi

Analizējot vidējos darba ienākumus reģionu šķērsgriezumā, secināms, ka vislielākie vidējie ienākumi ir Rīgas reģiona sudraba līmeņa uzņēmumos strādājošajiem (2123 EUR), savukārt viszemākie vidējie ienākumi ir Latgales reģiona bronzas līmeņa uzņēmumos strādājošajiem (1085 EUR) (sk. 15. attēlu).

15. attēls. Programmā iekļauto dalībnieku darba ņēmēju vidējo ienākumu apmēra sadalījums pa reģioniem

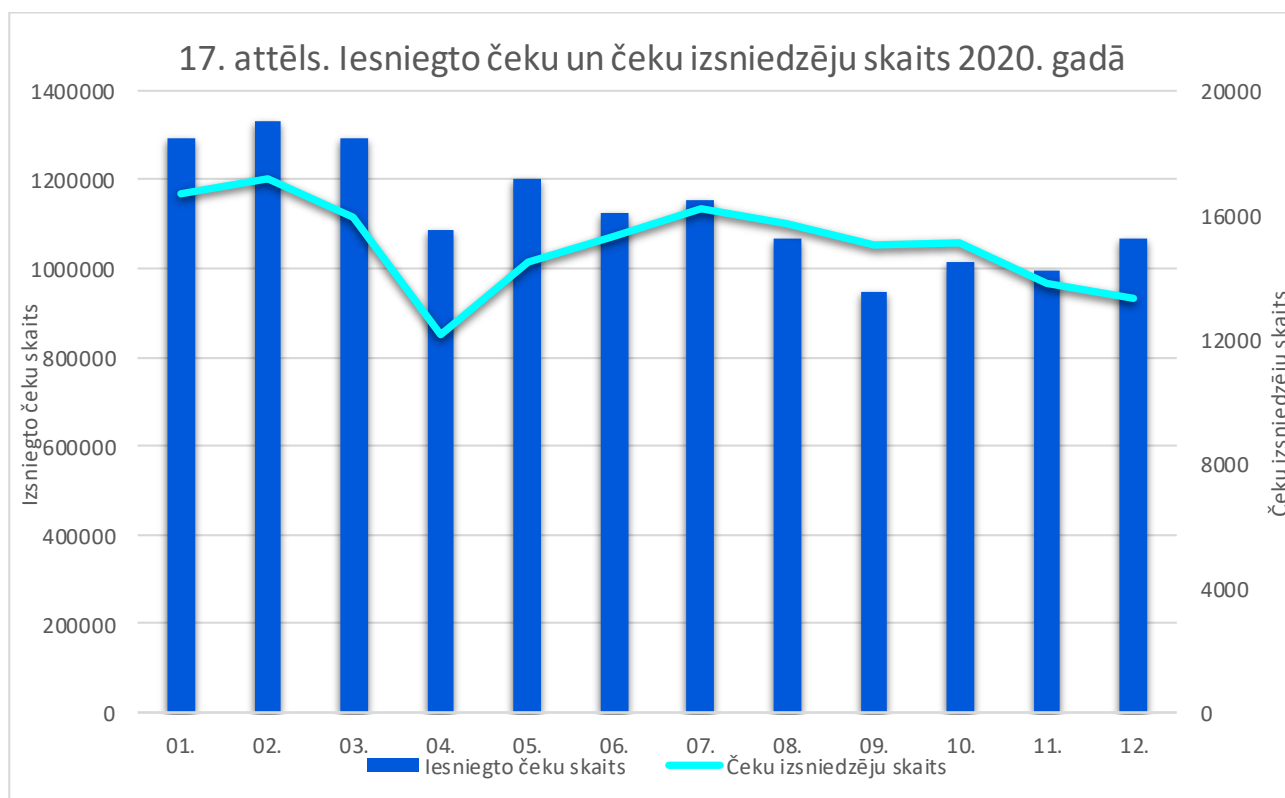
Programmā iekļauto dalībnieku darba ņēmēju vidējo ienākumu apmērs liecina, ka Rīgas reģionā uzņēmumos strādājošo ienākumi un arī dalībnieku skaits ir vislielākais (sk. 16. attēlu).

Analizējot vidējos darba ienākumus, atlases kritērijs ir nodokļu maksātāja darba ņēmēju mēneša vidējie darba ienākumi pirmstaksācijas gadā un izvērtēšanas brīdī par pirmo pusgadu, kuri atbilstoši līmenim tiek salīdzināti ar Centrālās statistikas pārvaldes noteikto vidējo darba samaksu valstī saskaņā ar jaunākajiem datiem, kas publicēti tās tīmekļvietnē vērtēšanas brīdī.

Čeku loterija

Čeku loterija ir VID organizēta loterija, kura tiek rīkota saskaņā ar Čeku loterijas likuma (stājās spēkā 2019. gada 1. jūlija) prasībām. Čeku loterija tika ieviesta, lai veicinātu godīgu konkurenci un nodokļu saistību labprātīgu izpildi, apkarotu nodokļu krāpniecību un mudinātu pircējus pieprasīt čekus un kvītis par ienākumiem. 2020. gadā čeku loterijai iesniegto čeku skaits bija 13,58 milj. (sk. 17. attēlu).

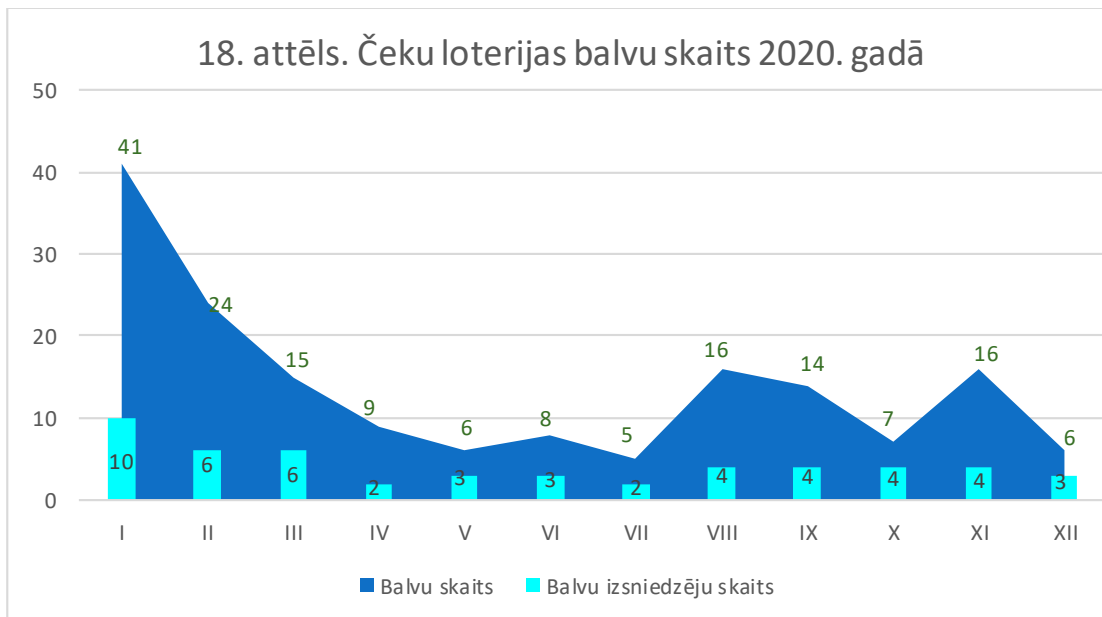

Laimesta saņēmējiem tiek izmaksātas gan naudas balvas, gan piešķirtas programmas dalībnieku piedāvātās papildu balvas.

Kopš tiek rīkota čeku loterija, balvas ir piedāvājuši 28 uzņēmumi – programmas dalībnieki –, no tiem seši zelta līmeņa dalībnieki, trīs sudraba līmeņa dalībnieki un 19 bronzas līmeņa dalībnieki.

2019. gada 6 mēnešos tika piedāvātas 355 balvas no 27 uzņēmumiem.

Savukārt 2020. gadā tika piedāvātas 167 balvas no 12 uzņēmumiem (sadalījumu pa mēnešiem skatīt 18. attēlā).

Informāciju sagatavoja

Valsts ieņēmumu dienests

Nodokļu pārvaldes

Starptautisko un lielo nodokļu maksātāju apkalpošanas daļas

Koordinācijas un uzraudzības nodaļa